

I Don't Believe You Had an Affair!

תלמוד בבלי מסכת נדרים דף צ עמוד ב

מתני'. בראשונה היו אומרים, שלש נשים יוצאות ונוטלות כתובה: האומרת טמאה אני לך, שמים ביני לבינך, ונטולה אני מן היהודים. חזרו לומר, שלא תהא אשה נותנת עיניה באחר ומקלקלת על בעלה, האומרת טמאה אני לך - תביא ראיה לדבריה, השמים ביני לבינך - יעשו דרך בקשה, ונטולה אני מן היהודים - יפר לחלקו ותהא משמשותו, ותהא נטולה מן היהודים.

הר"ן מסכת נדרים דף צ עמוד ב

ואיכא למידק אמתני' - כיון דמדינא דאמרה טמאה אני לך מיתסרא אבעלה כמשנה ראשונה משום שלא תהא נותנת עיניה באחר היאך התירוה וכי איסור שבה להיכן הלך יש מי שתירץ דאע"ג דמדינא אסירא שרו לה רבנן ומבטלי מילתא דאורייתא משום מגדר מילתא בקום עשה דגדר גדול גדרו בה שלא תתן עיניה באחר להפקיע עצמה מיד בעלה והרשות בידם לעשות כן כדאמרי' ביבמות (דף צ:): מגדר מילתא שאני והקשו על זה שאין ב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה אלא בשב ואל תעשה אי נמי בקום עשה ולהוראת שעה בלבד כאליהו בהר הכרמל אבל לדורות לא ולדידי לא קשיא לי דכי היכי דאמרי' בכמה דוכתי (גיטין לג וש"נ) דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקדושי מיניה ה"נ הכא כל שאמרה לבעלה טמאה אני אפקעינהו רבנן לקדושי מעיקרא ונמצא שבשעה שנאנסה פנויה היתה ומש"ה שריא לבעלה ואוכלת נמי בתרומה כדאמרי' בגמ' אלא שלפי זה מצטרך לומר דכי אמרי' הכי דוקא באומרת טמאה אני לך שנאנסתי ולכשר נבעלתי אבל באומרת טמאה אני לך שנאנסתי מנתין או מממזר אינה מותרת לבעלה ואינו במשמע ואחרים תרצו דמשנה ראשונה לא דינא קתני דמדינא ודאי אין האשה נאמנת לומר טמאה אני לך להפקיע עצמה מבעלה שהיא משועבדת לו אלא משום דהא מילתא דטמאה אני לך כסיפא לה תקינו במשנה ראשונה להאמינוה דאי לאו דקושטא קאמרה לא הות מזלזלה נפשה למימר הכי ומכי חזו רבנן בתראי דאיכא למיחש לשמא תהא נותנת עין באחר אוקמוה אדינא.

שב שמעתתא שמעתתא ו פרק יט

ולפמ"ש דאשה שנאמנת לומר נטמאתי בנדה דינו אלא משום שויה אנפשה חד"א ומשום דאינה נאמנת נגד חזקת טהרה דאין עד אחד נאמן במקום חזקה, ודוקא לאפקועי נפשה מבעלה הוא דאינה נאמנת אבל במה שראתה אינה מפקיעה עצמה אלא עוד תשוב אליו אחרי טהרתה, או בשותק ומאמין לה וכמבואר, וא"כ נראה באשה שאמרה שראתה אחר תשמיש וכמו כן בשלשה פעמים ואין הבעל מאמין לה אינה נאמנת כיון דהוא נגד חזקת טהרתה ואין עד אחד נאמן במקום חזקה והכא שמפקיעה עצמה מבעלה ע"י כן אינה נאמנת:

ויתיישב בזה מה שהקשה בספר כרתי ופלתי (תפארת ישראל) הלכות נדה סי' קפ"ז, בהא דתנן טמאה אני לך למשנה אחרונה אינה נאמנת שמא עיניה נתנה באחר, ומאי הועילו חכמים בתקנתם הלא תוכל להערים וליקח עמה במטה מוך מלוכלך בדמים ולומר דמצאה על העד לאחר קינוח בכדי אותיום פירוש מיד ונאמנת לומר כי נדה היא דהתורה האמינה, וא"כ ע"כ תצא ולא תפסיד כתובתה, ומאי הועילו חז"ל ע"ש, ולפמ"ש אינה נאמנת כה"ג כל שהוא לאפקועי עצמה מבעלה והבעל אינו מאמין לה ודוק:

שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ד סימן יב

הנה בדבר אחד שהוא ממשפחת רעפארמער /רפורמית/ שאביו ואמו היו עבריינים ומומרין על כל התורה, שבנו כשנגלה מדייטשלאנד נעשה לבעל תשובה והחזיק עצמו לכהן, באשר שזקנו אבי אביו התפלל בביהכ"נ בעיר קטנה סמוך לקעניגסבערג והחזיקוהו לכהן, ועל המצבה שלו עשו ציור ידים שהוא סימן שהיה כהן ונשא כפיו ויש לו צילום (פיקצע של פאטאגראפיע) מהמצבה, ועתה כשנגדל בנו רוצה לישא גיורת ומחו בו באשר שאביו מתנהג ככהן, אבל באשר שאביו ואמו היו רעפארמער ומומרים לכל מצות התורה נעשה ספק דאולי זינתה אמו עם נכרים הפוסלים לכהונה קודם שניסת לו שא"כ הוא חלל וגם אשתו אמרה ששמעה מפי חמותה איך שקודם שניסת לבעלה זינתה עם הרבה אנשים ולא חששה לזה... והנה בנדרים דף צ' ע"ב איתא..., ואיכא בר"ן שני..., והקשה ע"ז דא"כ איך מותרת בתרומה ולבעלה כהן כשאמרה טמאה אני לך מנתין וממזר ואינו במשמע, ... עכ"פ נמצא שנדחה פירוש זה, ולכן הביא פירוש אחר מאחרים שמדינא אינה נאמנת לומר טמאה אני לך להפקיע עצמה מבעלה שהיא משועבדת לו, היינו שלכן ליכא כלל דין דשויה אנפשא חד"א, ... אומדנא זו היא ברורה דהא תנן דיוצאה ונוטלת כתובתה הרי הועיל זה אף להוציא ממון, וא"כ יש להועיל אומדנא זו לפסול הבן מכהונה אפילו בסתם נשי שיש להם חזקת כשרות, וכ"ש בבנות הרעפארמער הידועים לעוברים על כל התורה כולה ובתוכם גם

על זנות בלא שום חלוק בין יהודים לנכרים שאין להן ממילא גם חזקת כשרות לכהנים דהרי פרוצות בעריות כעכו"ם שיש להאמינה באומדנא זו.

ואף אם נימא שבדור פרוץ הזה יש פרוצות כאלו שאין חושבות זה לגנאי שלכן אף בשביל רצון קטן יש לחוש שתשקר, ודאי עכ"פ יש הרבה נשים אף מאינן שומרות תורה שחושבות זה לגנאי, ובפרט אלו שלא היו פרוצות לזנות חושבות זה לגנאי, עכ"פ ספק לכל הפחות איכא דאם היא מהנשים החושבות לגנאי איכא האומדנא הגדולה שלא תשקר להאמינה שזינתה מעכו"ם לפסול הבן מכהונה, ולכן מאחר שבלשון הב"ד נאמר וכנראה לא ידעה הענין שיש בעדות שלה שא"כ לא היה שום טעם שיהיה לה רצון לשקר שהרי לא ידעה שבוזה יהיה נכדה מותר לישא את הגיורת, ובלא שום רצון וצורך לשקר ודאי אף המרשיעות ביותר לא יאמרו על עצמן אף גנאי קטן,

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף טו עמוד א

איבעיא להו: אשתו זינתה בעד אחד, ושותק, מהו? אמר אביי: נאמן; רבא אמר: אינו נאמן, הוי דבר שבערוה, ואין דבר שבערוה פחות משנים. אמר אביי: מנא אמינא לה? דההוא סמיה דהוה מסדר מתנייתא קמיה דמר שמואל, יומא חד נגה ליה ולא הוה קאתי, שדר שליחא אבתריה. אדאזיל שליח בחדא אורחא, אתא איהו בחדא. כי אתא שליח, אמר: אשתו זינתה, אתא לקמיה דמר שמואל, א"ל: אי מהימן לך זיל אפקה, ואי לא - לא תפיק; מאי לאו אי מהימן עלך דלאו גזלנא הוא. ורבא? אי מהימן לך כבי תרי זיל אפקה, ואי לא - לא תפיקה

שולחן ערוך אבן העזר הלכות סוטה סימן קעח סעיף ט

לא קינא לה, ובא עד א' ואמר לו: זינתה, ח {יח} והיא שותקת, אם הוא נאמן בעיניו ודעתו סומכת עליו כשנים, יוציא ויתן כתובה; ואם לאו, מותרת לו. הגה: והוא הדין אם היא עצמה אומרת לו שזינתה, כמו שנתבאר לעיל סי' קט"ו סעיף ו'. יד] וי"א דבזמן הזה שיש חרם ר"ג שלא לגרש אשה בעל כרחא, אינו נאמן לומר {יט} שמאמינה או שמאמין לדברי העד (הגהות מיימוני פכ"ד ומהרי"ק שורש ק"י בשי"א), דחיישינן שמא עיניו נתן באחרת, ואומר שמאמינה אע"פ שאינו מאמין. ט {כ} ומנדין אותו על שאומר שמאמינה וגרם לבטל חרם ר"ג. והוא הדין בכל מקום שלא יוכל לגרש בלא דעת האשה. טו] {כא} וי"א דכופין אותו ומשמש עמה (מרדכי פרק האומר), אע"פ שאומר שמאמין לדברי העד, מאחר שהאשה אינה מודה, או אפילו אמרה בעצמה: טמאה אני לך, טז] וחזרה ונתנה אמתלא לדבריה הראשונים. כן נראה לי על פי סברא זו. אבל יש חולקים וסבירא להו דאף בזמן הזה, נאמן (שם במהרי"ק, וכן משמע מהרמב"ם פכ"ד). יז] {כב} ואם היה לו קטט עמה, אינו נאמן לומר שמאמין לדברי העד, דודאי מתמת שואה אומר כן (שם במהרי"ק). ועיין לעיל סימן קט"ו סעיף ז'.

חשוקי חמד גיטין דף עט עמוד ב

שאלה. חתן וכלה שעמדו להתחתן, ישב שם באולם של החתונה אדם זקן שהוא סבא רבה מצד החתן, ואשה זקנה סבתא רבה מצד הכלה ושוחחו ביניהם, וסיפרו את המאורעות שעברו על כל אחד מהם בימי השואה. מתוך הדברים נתברר ששניהם הגיעו מאותו עיר, ושניהם היו באותה מחנה מות, עוד התברר להם לפי מספר הכתובת הקעקע שעל ידם, שהם הגיעו למחנה מות באותו יום, התחילו להכנס לפרטים דקים יותר, וקבלו הלבם כשנתברר להם שהם היו נשואים זו לזה סמוך לשואה. וכל אחד מהם ניצל מתוך כבשן האש בדרך נס, האשה היתה בטוחה בזמנו שבעלה נספה, ולאיש היה ברור שהאשה נשרפה באש. וכעבור מספר שנים קבלה האשה היתר עגונה להינשא, והאיש גם הוא קיבל היתר לשאת אשה, כעת נתגלה אסון שהכלה וכל בני משפחת האם ממזרים. אך לא היו עדים הזוכרים אותם נשואים מלפני השואה, ומעטים הם האנשים הזוכרים את הנעשה מאז, האם יש מקום לחשוש להנשא להם?

תשובה. שאלתי שאלה זו את מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א ואמר לי אם הבנים של הסבתא מאמינים לה בתוך ליבם וברור להם שהיא דוברת אמת, אם כן הרי הם ממזרים, ואע"פ שאין עדים על כך הרי הם אסורים לבוא בקהל, [וכעין המבואר במסכת קידושין דף טו ע"א ההוא סמיה... כי אתא שליח אמר אשתו זינתה. אתא לקמיה דמר שמואל אמר ליה אי מהימן לך כבי תרי זיל אפקה יעו"ש וגם כאן כך]. אך אם לא מאמינים לה וחושבים שהיא מבולבלת מותר להם להנשא.

שאלתי את מו"ח כשהילדים מאמינים לסבתא, האם אנו יכולים להשפיע עליהם לא להאמין לה [בגלל חזקת כשרות שלהם] ולחשוב שהיא מדמיינת דברים עקב גילה המופלג, וזאת על סמך החת"ס (שו"ת אבהע"ז סימן עח) שכתב אשה שאמרה לבעלה נטמאתי, אינה נאמנת, וגם אם הבעל רוצה להאמין לה אומרים לו אל תהיה יותר חכם מחכמינו הסוברים שאין להאמינה, ואין הבעל צריך לחוש אם לא שמאמין באמת, ובכל זאת יש סוברים שבזמן הזה שיש חרם דרבינו גרשום שלא לגרש, ע"כ מנדין אותו על שמאמין, פירוש שהיה לו להאמין יותר לדברי חז"ל, שאפי' כשרה בנשים אין להאמין בענין זה. ואולי גם בענינו נלמד את הילדים שצריך להאמין לחז"ל שקרוב אינו נאמן, ואין להם להאמין לאמא.

והשיב לי מו"ח שליט"א, שיש לחלק בין הענינים, בטמאה אני, צוו חכמים לא להאמין לה, כי עמדו חז"ל על פריצות הנשים וקלות הדעת, ויש לחוש שמא עיניה נתנה באחר, והדור עקרו רבנן את הקידושין למפרע, כמבואר בר"ן בנדרים (דף צ ע"ב)

משא"כ בעניננו חזקת כשרות היא רק כשלא יודעים, אבל אם הסבתא נאמנת להם בלבם פנימה, החזקה בטלה [ובפרט שהמספרים שבידם הם רגלים לדבר קצת] ועליהם לנהוג כפי שהם מאמינים לה בלב, ואסורים לבא בקהל. ויש להסתפק מה הדין כאשר האמא של הכלה מאמינה לסבתא, אולם הכלה שהיא הנינה אינה מאמינה, האם אפשר לומר שלאמא יש חשש ממזרות ואסור לה לבא בקהל, והכלה מותרת? נראה שאם הבת מאמינה לאמה, אך הכלה לא מאמינה, וחושבת שמא היא לא כל כך צלולה בדעתה, ובפרט שזכרונות השואה כעת עולות וצפות לנגד הסבתא רבה, ולפעמים הדמיון והמציאות מתערבבים, מותר יהי' לנינה להחזיק עצמה בחזקת כשרות, כיון שעכשיו יש לה כבר חזקת כשרות מכה עצמה, והאמא נאמנת לפסול את עצמה, ולא את בתה. עוד יש להסתפק כאשר אחד מהצאצאים מאמין לסבתא, ואחת לא מאמינה האם מותר להם להינשא זה לזו? ולכאורה מותר כי למאמין שניהם ממזרים, וללא מאמין שניהם כשרים, וצ"ע.

שו"ת נודע ביהודה מהדורא תניינא - אבן העזר סימן יב

הנה שורש השאלה שאשה אחת חלתה ובחליה הודית דרך וידוי בפני בעלה כי לא טהורה היא ונטמאה כמה פעמים מנער אחד שזינתה עמו גם כאשר חזרה לבריאותה הלכה מהלך שתי שעות עם בעלה למורה אחד והתודית וביקשה לסדר לה התשובה והבעל אמר שמאמין לדבריה. ושאל מעלתו אם איתתא דא שריא דאמרינן עיניה נתנה באחר או אסורה שכיון שאמרה כן בחליה דרך וידוי וגם אח"כ הלכה למורה לבקש תשובה רגלים לדבר שהאמת כן הוא והיכא דרגלים לדבר נאמנת, ובדין אם הבעל יכול לומר שמאמינה שהרמ"א בסי' קע"ח ס"ט בהג"ה מביא בזה ג' דיעות חלוקות י"א שהוא נאמן וי"א בזה"ז שיש חר"ג מנדין אותו וי"א שכופין אותו ומשמש עמה: הנה באמת לכופף אותו לשמש קשה מאוד להאכיל לאדם דבר האסור לו ושויה אנפשיה חתיכה דאיסורא וכמה נדחקו לומר טעם המשנה אחרונה בדידה ורוב הטעמים לא שייכים בדידה כי לא שייך לומר דאפקעינהו רבנן לקידושינן וכן לומר שיש כח ביד ב"ד לעקור דבר מן התורה עיין בר"ן שילהי נדרים כל אלו הטעמים די לאמרם על חז"ל בעלי תלמוד לא על הגאונים שאחר התלמוד ובפרט שלא מצינו לר"ג מ"ה שתקן כן בפירוש באומר שאסורה עליו ואף הר"ש מאיברא במרדכי פרק האומר שאמר שכופין אותו לא אמר רק הבעל שאמר שזינתה אשתו אבל איהי הכחישתו ובוזה אמר דא"כ מיעקר תקנת רגמ"ה שכל אחד יאמר כן, וגם בזה נלענ"ד דלא אמר הר"ש אלא באין הבעל רוצה ליתן כתובתה אבל ברוצה ליתן כתובתה אף שאם היא אינה רוצה ליטול גט וכתובה אין בידו להכריחה מחמת תקנת וחרם רגמ"ה מ"מ גם לדידה אפי' בכשירה שבנשים שוב אי אפשר לחייבו לשמש עמה

שו"ת רב פעלים חלק א - אבן העזר סימן א

+אחד בא לפני חכם, והגיד לפניו עבירות שעשה, כדי להורות לו תיקון, ובכלל סיפר לו מה שזנה עם אשת פ', אם זה החכם חייב להגיד לבעלה, אולי יאמין לזה, ויפרוש ממנה. +שאלה. איש א' זינה עם אשת איש כמה פעמים, ואח"כ חזר בתשובה, ובא לשאול מחכם אחד סדר תיקון תשובה לעון זה, וסיפר לו הענין כמו שהוא שנכשל עם אשה פ' אשתו של פ' ועתה נפל הספק בזה אם זה הנואף חייב להגיד לבעל האשה שאשתו זינתה עמו, אולי יאמין לו ויפרוש ממנה ולא יבעול בעילות אסורות לפי תומו. והנה לפ"ד הגאון נו"ב הנז' שבא לדמות נ"ד לדין הכלאים למילף הא מהא, הנה נ"ל בס"ד דיש לחלק, דהתם איירי ברואה מעשה האיסור בעיניו שרואהו לובש כלאים, אבל הכא אין רואהו עושה איסור, דאינו בועל אשתו בפניו, דאולי אינו בועל את אשתו כלל מחמת סיבה אחרת שיש לו שאינו יכול לבעול, ומה גם דנידון הגאון הנז' הכי מוכח בהשערת השכל, דהא התם איירי שהבעל כבר הוא זקן ובא בימים, וכמפורש שם בד"ה ובוזה, וגם עוד איכא ספק אחר דאולי אם יגלה לו הדבר לא יאמין לו ולא יועיל, וכאשר נרגש בזה הגאון ז"ל בעצמו, וא"כ השתא יש בזה ס"ס =ספק ספיקא=, אולי הבעל אינו בועל אשתו ולא אתי לבעול כלל מחמת איזה סיבה, ואת"ל בועל אולי אם יגלה לו הדבר לא יאמין ולא יפרוש כלל.